

Udskriftsdato: 22. december 2025

2016/1 BTL 87 (Gældende)

Betænkning over Forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler (Harmonisering af skoleydelse til et SU-lignende niveau m.m.)

Ministerium: Folketinget

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om produktionsskoler

(Harmonisering af skoleydelse til et SU-lignende niveau m.m.)

[af ministeren for børn, undervisning og ligestilling (Ellen Trane Nørby)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget. Undervisningsministeren har stillet ændringsforslag nr. 2 og Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 18. november 2016 og var til 1. behandling den 1. december 2016. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Børne- og Undervisningsudvalget. Udvalget er den 12. december 2016 ændret til Undervisningsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og ministeren for børn, undervisning og ligestilling sendte den 23. september 2016 dette udkast til udvalget, jf. BUU alm. del – 283 (folketingsåret 2015-16). Den 18. november 2016 sendte ministeren for børn, undervisning og ligestilling de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra Skanderborg Hørning Produktionsskole og Østfyns Produktionsskole.

Undervisningsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:

Skanderborg Hørning Produktionsskole og Østfyns Produktionsskole.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 1 spørgsmål til ministeren for børn, undervisning og ligestilling og 15 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse. Undervisningsministeren har besvaret spørgsmål 1-14. Udvalget forventer spørgsmål 15 og 16 besvaret inden 2. behandling.

3. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (DF, V, LA og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af undervisningsministeren stillede ændringsforslag. Flertallet vil stemme imod det af SF stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (S) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for det af undervisningsministeren stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod det af SF stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* i udvalget (ALT) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for det af undervisningsministeren stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod det af SF stillede ændringsforslag.

Et *fjerde mindretal* i udvalget (RV) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Et *femte mindretal* i udvalget (SF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod det af undervisningsministeren stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme for det af SF stillede ændringsforslag.

4. Politiske bemærkninger

Socialdemokratiets, Enhedslistens, Alternativets, Radikale Venstres og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker, at forslaget om at nedsætte produktionsskoleelevernes skoleydelse er en urimelig og usagligt begrundet forringelse af elevernes vilkår. Sænkningen af skoleydelsen vil virke underminerende i forhold til hele skoleformens pædagogiske grundlag. Den vil samtidig skabe en betydelig risiko for, at mange unge, der ellers i meget høj grad ville have gavn af produktionsskolernes uddannelsestilbud, i fremtiden kommer til at fravælge produktionsskolen, fordi de med den reducerede skoleydelse ikke kan få deres økonomi til at hænge sammen. Det vil forringe mulighederne for at sikre en god overgang mellem folkeskolen og ungdomsuddannelserne for disse unge og dermed modarbejde målsætningen om, at flere unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse.

Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget har endvidere stillet et ændringsforslag, hvori de foreslår, at produktionsskoleydelsen som et minimum harmoniseres til samme niveau, som de uddannelsesparate i kommunen får i uddannelsesyndelse. Harmoniseringen af skoleydelsen vil i dette tilfælde følge harmoniseringen i forbindelse med kontanthjælpsreformen, hvor kontanthjælpen blev sidestillet med SU, men det højeste SU-niveau.

Partierne er desuden af den opfattelse, at lovforslaget ikke sikrer en harmonisering til SU-niveau, sådan som det hævdes af forslagsstillerne: Elever med børn kan ikke modtage ekstra SU-klip, elever med funktionsnedsættelse kan ikke få særligt tillæg, eleverne har ikke adgang til favorable SU-lån og endelig får de hjemmeboende elever over 18 år med al sandsynlighed ikke en ydelse, der svarer til den ydelse, de ville have fået på SU.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker, at Venstre-regeringen i august 2016 fremsatte et finanslovsforslag, hvori de foreslog, at unge under 18 år ikke længere skulle have skoleydelse, hvis de gik på en produktionsskole. Venstre-regeringen foreslog også, at unge over 18 år skulle have en skoleydelse på det niveau, som andre unge får SU på. Forslaget var ikke sået i Dansk Folkeparti have. Vi mener, at ordningen var fin, som den var, men vi er heller ikke ultimative i vores krav, når vi går til forhandlingerne. Finansloven er kompromisernes kunst. Det lykkedes Dansk Folkeparti at sikre, at der fortsat er skoleydelse til de unge under 18 år, som Venstre-regeringen ellers ikke ville give skoleydelse. De unge over 18 år får fortsat en skoleydelse, hvor beløbet er på niveau med det, som andre unge får i SU. Dansk Folkeparti vil ligeledes gøre opmærksom på, at unge typisk er på en produktionsskole i en kort periode på 6 måneder. Produktionsskolerne har et økonomisk og vigtigt pædagogisk værktøj, der betyder, at elever kan blive trukket i skoleydelsen, hvis de unge har et ubegrundet fravær fra skolen. Dette værktøj ville forsvinde, hvis Venstre-regeringens forslag om at fjerne skoleydelsen til unge under 18 år blev vedtaget. Dansk Folkeparti har sikret, at netop dette værktøj fortsat kan bruges til de unge under 18 år.

Det er vigtigt at se uddannelsessystemet i en helhed. Derfor ser vi i Dansk Folkeparti også frem til at modtage anbefalinger fra ekspertgruppen om bedre veje til en ungdomsuddannelse først i det nye år.

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (SF):

1) *Nr. 1* affattes således:

»1. § 17, stk. 2, 1. pkt., ændres »616« til: »647,50«, »795« ændres til: »647,50«, og »1.475« ændres til: »1.502,50«.

[Ydelserne til produktionsskoleelever harmoniseres til uddannelsesydelserne til uddannelsesparate]

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, DF, V, LA og KF):

2) *Nr. 4* affattes således:

»4. I § 19, stk. 2, 1. pkt., ændres »udgifter til uddannelse i forbindelse med visse tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og lov om aktiv socialpolitik« til: »visse uddannelsesaktiviteter i forbindelse med lov om en aktiv beskæftigelsesindsats«.

[Lovteknisk korrektion]

Bemærkninger

Til nr. 1

Socialistisk Folkeparti er imod harmoniseringen af produktionsskoleydelsen til SU-niveau. Dette ændringsforslag tager udgangspunkt i, at et væsentligt argument for nedjusteringen af skoleydelsen har været en harmonisering til SU-niveau, så unge ikke har økonomisk incitament til at vælge en produktionsskole.

Socialistisk Folkeparti foreslår, at produktionsskoleydelsen som minimum harmoniseres til samme niveau, som de uddannelsesparate i kommunen får i uddannelsesydelse. Harmoniseringen af skoleydelsen til produktionsskoleelever vil i dette tilfælde følge harmoniseringen i forbindelse med kontanthjælpsreformen, hvor kontanthjælpen blev sidestillet med SU, men det højeste SU-niveau.

Socialistisk Folkeparti foreslår derfor, at udeboende unge over 18 år får 6.010 kr. om måneden svarende til 1.502,50 kr. om ugen, at hjemmeboende unge over 18 år får 2.590 kr. om måneden svarende til 647,50 kr. om ugen, og at hjemmeboende unge under 18 år får 2.590 kr. om måneden svarende til 647,50 kr. om ugen. Beløbene er opgjort i 2017-niveau.

Til nr. 2.

Der er tale om en lovteknisk konsekvensændring med sigte på, at angivelsen af titlen på lov om betaling for visse uddannelsesaktiviteter i forbindelse med lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.m. bliver korrekt.

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) nfmd. Susanne Eilersen (DF) Marlene Harpsøe (DF)

Dorthe Ullemose (DF) Pia Adelsteen (DF) Lise Bech (DF) Anni Matthiesen (V)

Kristian Phil Lorentzen (V) Jan E. Jørgensen (V) Britt Bager (V) Erling Bonnesen (V)
Jane Heitmann (V) Henrik Dahl (LA) Danny K. Malkowski (LA) Mette Abildgaard (KF)
Annette Lind (S) Daniel Toft Jakobsen (S) Jan Johansen (S) Julie Skovsby (S) Mattias Tesfaye (S)
Pernille Rosenkrantz-Theil (S) fmd. Pernille Schnoor (ALT) Eva Flyvholm (EL) Jakob Sølvhøj (EL)
Carolina Magdalene Maier (ALT) Torsten Gejl (ALT) Lotte Rod (RV) Marianne Jelled (RV)
Jacob Mark (SF)

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Tjóðveldi (T)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Alternativet (ALT)	10	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 87

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og høringssvar, fra ministeren for børn, undervisning og ligestilling
2	Henvendelse af 24/11-16 fra Skanderborg Hørning Produktionsskole
3	Henvendelse af 30/11-16 fra Skanderborg Hørning Produktionsskole
4	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Henvendelse af 2/12-16 fra Østfyns Produktionsskole
6	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
7	Henvendelse af 6/12-16 fra Østfyns Produktionsskole
8	Ændringsforslag, fra undervisningsministeren
9	1. udkast til betænkning, fra undervisningsministeren
10	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 87

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelse af 24/11-16 fra Skanderborg Hørning Produktionsskole, til ministeren for børn, undervisning og ligestilling, og undervisningsministerens svar herpå
2	Spm. om elever på produktionsskoler, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvor mange produktionsskoleelever der har udgifter til ungdomskort (buskort) for at kunne komme til produktionsskolen, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvilke muligheder kommunalbestyrelsen har for at supplere skoleydelsen med tillæg el. lign. til den enkelte produktionsskoleelev, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om, hvilke muligheder kommunalbestyrelsen har for f.eks. at finansiere madordningen til produktionsskoleeleverne, så eleverne undgår denne egenbetaling, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om kommentar til henvendelsen af 30/11-16 fra Skanderborg Hørning Produktionsskole, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om den gennemsnitlige forældreindtægt for elever på produktionsskoler, til undervisningsministern, og ministerens svar herpå
8	Spm. om produktionsskoleelever, der har børn, får samme muligheder som SU-modtagere for at få ekstra SU f.eks. i form af dobbeltklip, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå

- 9 Spm., om produktionsskoleydelsen efter regeringens opfattelse bør sættes yderligere ned, hvis det lykkes regeringen at få nedsat SU'en som foreslået i regeringsgrundlaget, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om, hvilket forældreindkomstgrundlag der er taget udgangspunkt i i forbindelse med beregning af produktionsskoleydelsen, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om det gennemsnitlige indkomstgrundlag blandt forældre til produktionsskolelever, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvad er ministerens holdning til, at Dansk Folkeparti vil drøfte med regeringen, om der kan sikres samme favorable lån til produktionsskoleelever som til SU-modtagere, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm., om produktionsskoleelever, der har varige psykiske eller fysiske funktionsnedsættelser, får samme mulighed for støtte som SU-modtagere, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om kommentar til henvendelsen af 2/12-16 fra Østfyns Produktionsskole, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om et ændringsforslag om, at produktionsskoleydelsen skal følge SU-niveauet for elever over 18 år, til undervisningsministeren
- 16 Spm. om, hvilken betydning vedtagelsen af et ændringsforslag, som nævnt i forrige spørgsmål, vil få for provenuet, til undervisningsministeren